

Centrul Educațional PRO DIDACTICA

RAPORT DE ACTIVITATE

2 0 1 6

CUPRINS:

- I. DATE GENERALE
- II. CELE MAI IMPORTANTE PROIECTE IMPLEMENTATE PÂNĂ ÎN PREZENT
- III. PROIECTE 2016
  - 1. *Consolidarea sistemului de educație profesională tehnică în Moldova/CONSEPT, componenta Dezvoltare organizațională*
  - 2. *Consolidarea sistemului de educație profesională tehnică în Moldova+/CONSEPT+, componenta Dezvoltare organizațională*
  - 3. *Parteneriate pentru calitatea și relevanța învățământului profesional tehnic în domeniul TIC din Republica Moldova*
  - 4. *Educație pentru antidiscriminare de gen și șanse egale*
  - 5. *Dezvoltarea resurselor umane în educație: de la idei strategice la acțiuni durabile*
  - 6. *Contribuții la profesionalizarea practicienilor în educația adulților*
  - 7. *Cultura bunei vecinătăți*
  - 8. *Leccióni europene*
  - 9. *Educația deschisă în Moldova: aici și acum!*
- IV. SERVICII DE FORMARE CONTINUĂ
- V. CLUBUL DE DEZBATERI EDUCAȚIONALE PAIDEIA
- VI. REVISTA DIDACTICA PRO...
- VII. BIBLIOTECA PRO DIDACTICA

I. DATE GENERALE

Adresa organizației: str. Armenească, nr. 13, mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2012

Telefoane: (37322) 54 25 56, 54 19 94

Fax: (37322) 54 41 99, **web-site:** www.prodidactica.md

Rima BEZEDE, președinte, rbezedede@prodidactica.md

Viorica GORAȘ-POSTICĂ, vicepreședinte, vpostica@prodidactica.md

Tatiana MAZILLO, contabil-șef, tmazilo@prodidactica.md

Sergiu OLENCIUC, manager servicii generale, solenciuc@prodidactica.md

Lilia NAHABA, coordonator de programe, lnahaba@prodidactica.md

Cristina BUJAC, coordonator de proiect, cbujac@prodidactica.md

Oxana DRAGUȚA, coordonator de proiect, odraguta@prodidactica.md

Vera BUBULICI, asistent de programe, vbubulici@prodidactica.md

Nina IAȚCO, personal de sprijin

Centrul Educațional PRO DIDACTICA este o organizație neguvernamentală, nonprofit, fondată la 11 august 1998.

Misiune:

Centrul Educațional PRO DIDACTICA are drept scop promovarea principiilor unei societăți deschise prin sprijinirea persoanelor și a organizațiilor interesate de învățare și dezvoltare continuă, pentru a le facilita afirmarea personală și profesională și o mai bună integrare într-o societate în schimbare. Pentru aceasta, Centrul oferă programe și servicii de informare, instruire și consultanță axate pe formarea abilităților de învățare pe parcursul întregii vieți, pe promovarea valorilor unei societăți a cunoașterii, asigurând participare și șanse egale pentru toți, precum și suport în procesul de integrare europeană prin educație.

Portofoliul curent al Centrului include 22 de programe de formare pentru profesori și manageri din sistemul educațional, autorizate și licențiate de Ministerul Educației. Certificatele oferite de Centru sunt recunoscute oficial în procesul de atestare a cadrelor didactice.

Obiective pe termen lung:

- Asigurarea dezvoltării profesionale continue a personalului Centrului și a formatorilor asociați, pentru a menține și a optimiza calitatea serviciilor prestate;
- Diversificarea ofertei de formare (inclusiv promovarea și dezvoltarea învățământului la distanță), pentru a răspunde mai eficient solicitărilor concrete ale beneficiarilor direcți – profesori și instituții de învățământ;
- Oferirea de materiale didactice și publicații;
- Diversificarea surselor de finanțare;
- Sporirea numărului parteneriatelor la nivel național și internațional;
- Sporirea nivelului de transparență la nivel național și internațional.

II. CELE MAI IMPORTANTE PROIECTE IMPLEMENTATE PÂNĂ ÎN PREZENT

GRANTURI:

- *Consolidarea sistemului de educație profesională tehnică în Moldova/CONSEPT*, componenta *Dezvoltare organizațională*, cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service – aprilie 2015-iunie 2018;
- *Consolidarea sistemului de educație profesională tehnică în Moldova+/CONSEPT+*, componenta *Dezvoltare organizațională*, cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service – ianuarie-iunie 2016;
- *Parteneriate pentru calitatea și relevanța învățământului profesional tehnic în domeniul TIC din Republica Moldova*, cu sprijinul financiar al Cooperării Austriece pentru Dezvoltare/Austrian Development Cooperation/ADC și al Guvernului României – aprilie-noiembrie 2016;
- *Educație pentru antidiscriminare de gen și șanse egale*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – aprilie-noiembrie 2016;
- *Dezvoltarea resurselor umane în educație: de la idei strategice la acțiuni durabile*, cu sprijinul financiar al Fundațiilor pentru o Societate Deschisă, oferit prin intermediul Fundației Soros-Moldova – februarie-iunie 2016;
- *Contribuții la profesionalizarea practicienilor în educația adulților*, cu sprijinul financiar al DVV International Moldova – septembrie-decembrie 2016;
- *Cultura bunei vecinătăți*, cu sprijinul financiar al BST (The Black Sea Trust for Regional Cooperation), un proiect al Fundației Germane Marshall – aprilie 2016-mai 2017;
- *Lecții europene*, cu sprijinul financiar al Ministerului Afacerilor Externe al Lituaniei – 1 ianuarie-31 decembrie 2016;
- *Educația deschisă în Moldova: aici și acum!*, cu sprijinul financiar al Fundației Institutul pentru o Societate Deschisă, în cooperare cu Programul de sprijinire a Educației al Fundațiilor pentru o Societate Deschisă – 1 ianuarie-15 septembrie 2016;
- *Consolidarea sistemului de educație profesională tehnică în Moldova/CONSEPT*, componenta *Dezvoltare organizațională*, cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service – 2012-2014;
- *Îmbunătățirea calității învățământului vocațional tehnic în domeniul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor/(TIC) din Republica Moldova*, cu sprijinul financiar al Cooperării Austriece pentru Dezvoltare/Austrian Development Cooperation/ADC – decembrie 2012-iulie 2015;
- *Educație interculturală pe ambele maluri ale Nistrului*, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, cofinanțat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Institutul Suedez pentru Pace și Arbitraj – mai 2014-februarie 2015;
- *Pentru reforme calitative în educație*, cu sprijinul Fundațiilor pentru o Societate Deschisă, prin intermediul Fundației Soros-Moldova – iulie 2014-februarie 2015;
- *Rolul educației în societățile multiculturale: lecții învățate*, implementat în cadrul Programului *Est Est: Parteneriat fără Frontiere* al Fundației Soros-Moldova;
- *Consolidarea ONG-urilor locale prin intermediul parteneriatelor comunitare*, finanțat de Ambasada SUA în Moldova – octombrie 2012-iulie 2013;
- *Comunități școlare în acțiune: crearea condițiilor pentru persistarea în școală a elevilor din familii social-vulnerabile*, cu sprijinul financiar al Fondului de urgență, un program internațional creat de George Soros în vara anului 2009 pentru atenuarea efectelor negative ale crizei economice mondiale în Europa Centrală, de Est și de Sud-Est și în Asia Centrală – 2010-2012;

- *Optimizarea predării limbii române în UTA Găgăuzia*, finanțat de Înaltul Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE și Biroul Federal pentru Afaceri Externe al Germaniei – august-decembrie 2011;
- Proiectul internațional *Leadership educațional*, sprijinit financiar de Institutul pentru o Societate Deschisă din Budapesta – ianuarie 2010-iulie 2011;
- *Sporirea participării și a calității în educație în țările SEE* (proiect realizat în parteneriat cu CEPS Ljubljana), cu sprijinul financiar al OSI, ESP Budapesta – 2008-2010;
- *CONSEPT/Consolidarea sistemului de educație profesională tehnică în Republica Moldova*, cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service – 2008-2010;
- *Educație pentru integrare europeană. Program de formare pentru profesori și de elaborare de materiale*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2008-2009;
- *Probleme de predare a limbilor în școlile alolingve din Republica Moldova*, cu sprijinul financiar al Biroului Înaltului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE (Haga) – 2008-2009;
- *Un viitor pentru copiii noștri*, cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service – 2007-2009;
- Școala de vară *Pacea este în mâinile noastre*, cu sprijinul financiar al UNESCO Moldova – 2008;
- *Pentru o mai bună administrare și responsabilizare în școală* (parteneriat cu Centrul Educația 2000+, România), cu sprijinul OSI prin intermediul inițiativei RE:FINE – 2007-2008;
- *Parteneriat pentru o educație de calitate. Optimizarea calității educației prin promovarea tehnologiilor interactive și prin instituirea unor parteneriate eficiente*, cu sprijinul financiar al Agenției Naționale pentru Dezvoltare CONTACT/PBF – 2006-2007;
- *Succesul școlar pentru copiii romi* (parteneriat cu Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală din Cluj-Napoca, România), cu sprijinul OSI prin intermediul inițiativei RE:FINE – 2006-2007;
- *Educație pentru integrare europeană. Elaborare Curriculum*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2006;
- *Educație pentru echitate de gen și șanse egale*, cu sprijinul Fundației Soros-Moldova – 2006;
- *Educație pentru dezvoltarea comunității. Curs opțional pentru gimnaziu și program de training pentru profesori* (parteneriat cu Programul Educațional *Pas cu Pas*), cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2005-2007;
- *Promovarea toleranței și înțelegerea diversității. Instrumente de lucru pentru profesorii-filologi*, cu sprijinul financiar al Consiliului European, Confidence-Building Measures – 2005-2006;
- *Un viitor pentru copiii noștri. Implicarea comunității în facilitarea procesului de integrare socială a copiilor din familiile dezintegrate*, cu sprijinul financiar al OSI prin intermediul inițiativei RE:FINE – 2005-2006;
- *Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice în învățământul universitar*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova, OSY New-York și Asociației Internaționale de Lectură – 2004-2005;
- *Limba română pentru alolingvi. Perfecționarea cadrelor didactice*, cu sprijinul Biroului Înaltului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE (Haga) – 2004;
- *Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice în învățământul universitar*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova, OSY New-York și Asociației Internaționale de Lectură – 2003-2004;
- *Comunități de învățare*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2003-2005;
- *Toleranță și integrare socială. Informare și formare*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2003-2005;

- *Educație pentru alteritate. Curs opțional de educație pentru toleranță și alteritate prin intermediul literaturii etniilor conlocuitoare (licee, colegii și universități),* cu sprijinul financiar al Ambasadei Statelor Unite ale Americii – 2003-2005;
- *Educație prin Internet – disciplina școlară Informatica,* cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2002;
- *Învățare prin cooperare,* cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2002-2003;
- *Limba română pentru alolingvi. Perfecționarea cadrelor didactice,* cu sprijinul financiar al Biroului Înaltului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE (Haga) – 2001-2003;
- *Modernizarea învățământului preuniversitar,* cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2001-2002;
- *Internet PRO EDUCATION,* cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 1999-2002 (www.proeducation.md);
- *Elaborarea Curriculumului național pentru liceu –* în colaborare cu Ministerul Educației al Republicii Moldova, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 1999;
- *Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice în învățământul preuniversitar,* cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 1998-2002;
- *Modernizarea învățământului umanistic,* cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 1998-2000.

SERVICII DE CONSULTANȚĂ:

- Servicii de consultanță în formarea mentorilor locali în domeniul educației timpurii, servicii contractate de Ministerul Educației în cadrul proiectului *Parteneriat Global pentru Educație*, implementat în parteneriat cu Programul Educațional *Pas cu Pas* și Centrul de zi *Speranța* – martie-noiembrie 2014;
- Servicii de consultanță în formarea mentorilor în domeniul educației timpurii, servicii contractate de Ministerul Educației în cadrul proiectului *Parteneriat Global pentru Educație* – iunie-august 2013;
- Servicii de consultanță în formarea cadrelor didactice în implementarea curriculumului modernizat de liceu (8106 profesori din 33 de raioane), în parteneriat cu Centrul Educația 2000+ Consulting LTD, România; servicii contractate de Ministerul Educației în cadrul proiectului *Educație de calitate în mediul rural din Moldova* – iulie-august 2010;
- *Educație de calitate în mediul rural din Moldova*, cu sprijinul financiar al Băncii Mondiale – 4 februarie-31 mai 2011;
- Servicii de consultanță în elaborarea ghidului pentru educatori *1001 idei pentru o educație timpurie de calitate*, servicii contractate de Ministerul Educației (EFA/FTI) – 2010;
- Servicii de consultanță în elaborarea curricula pentru formarea inițială și continuă a cadrelor didactice din educația timpurie și a ghidurilor metodologice aferente, servicii contractate de Ministerul Educației (EFA/FTI) – 2009-2010;
- Servicii de consultanță *Echitate și incluziune în educație. Pilotarea instrumentelor pentru planificare și evaluare în domeniul educației*, servicii contractate de Ministerul Educației – 2009;
- *Evaluarea continuă la clasă*, program de formare, în parteneriat cu Centrul Educația 2000+ Consulting LTD, România, servicii contractate de Ministerul Educației și Tineretului via Banca Mondială – 2008-2009;
- *Educație de calitate în mediul rural din Republica Moldova. Ameliorarea predării-învățării în școlile rurale în baza curriculumului modernizat de liceu*, servicii contractate de Ministerul Educației și Tineretului via Banca Mondială – 2007;
- Dezvoltarea profesională a managerilor de grădinițe, în cadrul Proiectului Ministerului Educației și Tineretului *Educație pentru Toți – Inițiative de Acțiune Rapidă*, servicii contractate de Ministerul Educației și Tineretului via Banca Mondială – 2007;
- Consultanță și programe de formare pentru autori de manuale, Bishkek, Kyrgyzstan, servicii contractate de Fundația pentru Inițiative Educaționale – 2006;
- Consultanță pentru autori de curriculum și de materiale didactice privind predarea limbii georgiene ca limba a doua, Tbilisi, Georgia, servicii contractate de HCNM al OSCE – februarie 2005;
- Consultanță în formare de formatori pentru predarea limbii georgiene ca limba a doua, Bakuriani, Georgia, servicii contractate de HCNM al OSCE – iunie 2005;
- Servicii de formare oferite la solicitarea profesorilor universitari și preuniversitari, a managerilor de grădinițe, școli și instituții de învățământ superior.

III. PROIECTE 2016

1. CONSOLIDAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE PROFESIONALĂ TEHNICĂ ÎN MOLDOVA/CONSEPT, componenta DEZVOLTARE ORGANIZAȚIONALĂ

Obiectiv 1:	Dezvoltare organizațională
Finanțator:	Fundația Internațională Liechtenstein Development Service (LED)
Perioadă de implementare:	Aprilie 2015-iunie 2018
Buget anual:	720 687 MDL
Scop:	A contribui la dezvoltarea organizațională a 15 instituții implicate în proiectul <i>CONSEPT</i> .

Obiective:

- Eficientizarea competențelor manageriale ale echipelor administrative din instituțiile incluse în proiect;
- Organizarea și monitorizarea procesului de elaborare a planurilor de dezvoltare a instituțiilor;
- Asigurarea consultanței și a expertizei profesionale în procesul de promovare a imaginii școlilor.

Activități și rezultate:

1. Training anual adițional pentru manageri MANAGEMENTUL CALITĂȚII

Trainingul adițional din 2016 a avut ca generic un subiect de interes major pentru echipele manageriale – *Managementul calității*. Această activitate s-a desfășurat în perioada 23-25 noiembrie 2016. Reprezentanții echipelor manageriale din 14 instituții din învățământul profesional tehnic au demonstrat un interes sporit pentru aspectele teoretice și practice ale managementului calității, ca mod de conducere bazat pe calitate și pe participarea tuturor membrilor instituției în acest proces. Managementul calității are drept scop eficientizarea activității pe termen lung, răspunzând așteptărilor beneficiarilor și incluzând realizarea de beneficii pentru învățământul profesional tehnic, în general, și pentru membrii instituției și ai comunității, în particular. Pentru îndeplinirea obiectivului general al programului, care se referă la consolidarea abilităților de implementare a managementului calității, au fost abordate subiecte esențiale și relevante, inclusiv:

- *Calitatea în învățământul profesional tehnic;*
- *Managementul asigurării calității;*
- *Procesul de asigurare a calității;*
- *Standarde, criterii și indicatori pentru evaluarea calității;*
- *Creșterea calității. Măsurarea progresului;*
- *Standarde pentru evaluarea externă a instituției de învățământ profesional tehnic.*

Echipele de formatori au asigurat un demers de dezvoltare profesională axat pe învățare experiențială și schimb de bune practici, sensibilizând managerii referitor la necesitatea integrării managementului calității în celelalte procese instituționale de planificare și de luare a deciziilor.

2. Seminar-training GÂNDIRE CRITICĂ PENTRU FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE

În anul 2016, la CE PRO DIDACTICA, în cadrul proiectului *CONSEPT*, a continuat noul program adresat cadrelor didactice din învățământul profesional – *Gândire critică pentru formarea competențelor profesionale*. Scopul acestuia rezidă în consolidarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice și asigurarea unui proces de predare-învățare calitativ, axat pe dezvoltarea gândirii critice (GC) și pe formarea competențelor profesionale ale elevilor. În urma activităților de instruire, organizate în trei module, participanții vor avea rolul de persoane-resursă în instituțiile pe care le reprezintă, fiind abilitate să realizeze activități de formare continuă pentru colegi și să ofere, la necesitate, consultanță în vederea implementării metodologiei de dezvoltare a gândirii critice și formării competențelor profesionale.

Modulele II și III ale programului, la care au participat primele 2 grupe (24 de persoane), s-au desfășurat pe parcursul întregului an, încheindu-se cu un follow-up, organizat la 30 noiembrie, în incinta Centrului. Dezvoltarea gândirii critice pentru formarea de competențe profesionale, ca idee de training, a reorganizat varianta clasică a modului I LSDGC și i-a dat o nouă perspectivă. Aplicarea și analiza tehnicilor a demonstrat că acestea sunt binevenite în pregătirea profesională și vor avea impact asupra elevilor. Evidențierea faptului că nu există un singur răspuns corect pentru numeroase întrebări și sarcini din demersul educațional, ca declarație fundamentală pentru GC, a generat discuții constructive, soldate cu conștientizarea necesității de a aborda subiectele studiate din varii unghiuri de vedere, pe un fundament solid de cunoștințe, dar, totodată, deschis pentru creativitate.

La sfârșitul anului 2016, alte două grupe din cadrul acelorași instituții au fost incluse în program și au participat la primul modul, facilitat de formatorii centrului.

3. Vizite de evaluare a implementării Planului de Dezvoltare a Școlii

Pe tot parcursul anului 2016, au fost organizate vizite de monitorizare a implementării Planului de Dezvoltare în școlile participante în faza III a proiectului. Experții formatori au studiat și analizat documentele instituționale: Planul de Dezvoltare a Școlii, planurile anuale, rapoartele anuale de activitate; au avut discuții *focus grup* cu echipa managerială, elevii și profesorii; au vizitat sălile de curs și atelierele. În urma vizitelor, s-a constatat că Planul de Dezvoltare a Școlii este util și își justifică importanța organizațională. Chiar dacă obiectivele stipulate au fost atinse parțial, documentele au fost funcționale în toate instituțiile și au contribuit la soluționarea participativă a problemelor identificate.

4. Elaborare ghid

O altă activitate importantă din cadrul proiectului *CONSEPT*, realizată de echipa de experți formatori din proiect, este scrierea și editarea ghidului metodologic *Elaborarea Planului de Dezvoltare Strategică a Școlii*. Acesta constituie un suport valoros pentru echipele manageriale care se lansează într-un proces calitativ de planificare strategică. Ghidul conține 60 de pagini și a fost editat într-un tiraj de 150 exemplare.

Rima BEZEDE, coordonator de proiect

2. CONSOLIDAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE PROFESIONALĂ TEHNICĂ ÎN MOLDOVA+/CONSEPT+, componenta DEZVOLTARE ORGANIZAȚIONALĂ

Obiectiv 1:	Dezvoltare organizațională
Finanțator:	Fundația Internațională Liechtenstein Development Service (LED)
Perioadă de implementare:	Ianuarie-iunie 2016
Buget anual:	957 456 MDL
Scop:	A contribui la dezvoltarea organizațională a 7 instituții implicate în proiectul <i>CONSEPT+</i> .

Obiective:

- Eficientizarea competențelor manageriale ale echipelor administrative din instituțiile incluse în proiect;
- Organizarea și monitorizarea procesului de elaborare a planurilor de dezvoltare a instituțiilor;
- Asigurarea consultanței și a expertizei profesionale în procesul de elaborare a unor planuri de dezvoltare a instituțiilor funcționale.

Activități și rezultate:

1. Ateliere de pregătire a activităților de formare și consultanță

Pentru organizarea și implementarea cu succes a activităților de formare incluse în proiect, au fost desfășurate ateliere ale formatorilor. În cadrul acestora, au fost discutați termenii de referință și au fost pregătite agenda și suporturile de curs, metodologia și materialele necesare pentru toate activitățile: traininguri, vizite pe teren, elaborare de suporturi etc. La ateliere au participat formatorii din proiect.

2. Organizarea vizitelor de evaluare de necesități a instituțiilor incluse în proiect

Pe parcursul lunilor februarie și martie, au fost organizate vizitele de evaluare a necesităților în instituțiile din cadrul proiectului *CONSEPT+*: ȘP nr. 7, mun. Chișinău; ȘP nr. 9, mun. Chișinău; ȘP nr. 11, mun. Chișinău; Școala Profesională Râșcani; ÎP Centrul de Excelență în Industria Ușoară, ȘP nr. 2, mun. Chișinău; Școala Profesională Bubuieci. Scopul acestor vizite a presupus evaluarea necesităților de dezvoltare a instituțiilor, identificarea nevoilor de formare profesională ale personalului, cadrelor didactice și non-didactice, precum și ale managerilor. Vizitele au fost realizate de Valentina CHICU, Sergiu LÎSENCO, Svetlana ȘIȘCANU, Gheorghe GÎRNEȚ, Rima BEZEDE, Victor SÎNCHETRU – formatori și experți în domeniul managementului educațional, care activează în cadrul acestui proiect al patrulea an consecutiv. Au fost intervievate circa 200 de persoane și au fost elaborate liste cu nevoi de dezvoltare profesională și organizațională.

3. Seminarul-training MANAGEMENT EDUCAȚIONAL

În perioadele 24-26 februarie și 2-4 martie 2016, a fost organizat seminarul-training *Management educațional*. În cadrul activităților de formare au fost studiate și analizate următoarele subiecte: *Managementul schimbării, Management educațional versus management general, Marketing educațional, Eficiența personală* etc. La program au participat 40 de membri ai echipelor manageriale din 7 instituții – directori, directori adjuncți, profesori și maiștri.

4. Seminarul-training ELABORAREA PLANULUI DE DEZVOLTARE A ȘCOLII

Printre programele de formare desfășurate în anul 2016 în cadrul proiectului *CONSEPT+* se numără și seminarul-training *Elaborarea Planului de Dezvoltare a Școlii*, care a inclus 3 module. La activitate au participat 40 de manageri și profesori (câte 5-6 din fiecare instituție). Agenda acestei activități a inclus subiecte din domeniul managementului strategic: elaborarea componentelor Planului de Dezvoltare Strategică a Instituției, identificarea și prioritizarea problemelor, proiectarea strategiei instituției etc.

Fiecare sesiune a fost realizată interactiv, cu accent pe experiența profesională a managerilor și pe contextul instituției pe care o reprezintă.

5. Elaborarea PLANULUI DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ A INSTITUȚIEI

În perioada martie-iunie, cele 7 școli implicate în proiectul *CONSEPT+* au elaborat Planul de Dezvoltare Strategică a Instituției.

6. Consultanță în elaborarea PLANULUI DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ A INSTITUȚIEI

În perioada martie-iunie, au fost realizate câte 3 vizite în 6 instituții în vederea consultării echipelor administrative în elaborarea Planului de Dezvoltare. Activitățile de consultanță au fost organizate de echipele manageriale și facilitate de experții formatori ai Centrului. Pe parcursul sesiunilor de consultanță, s-au discutat și s-au actualizat aspectele teoretice și cerințele față de elaborarea PDS; s-au oferit recomandări practice pentru îmbunătățirea componentelor planului. Formatorii au răspuns solicitărilor grupurilor de lucru, contribuind, astfel, la definitivarea acestor documente strategice importante. La sfârșitul lunii iunie, 6 instituții au prezentat varianta finală a Planului de Dezvoltare, pentru redactare și imprimare.

7. Seminarul-training GÂNDIRE CRITICĂ PENTRU FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE

În afară de activitățile destinate echipelor manageriale, la CE PRO DIDACTICA, în cadrul proiectului *CONSEPT+*, a fost organizat și un program adresat cadrelor didactice din învățământul profesional – *Gândire critică pentru formarea competențelor profesionale*. Scopul acestuia constă în consolidarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice și asigurarea unui proces de predare-învățare calitativ, axat pe dezvoltarea gândirii critice (GC) și pe formarea competențelor profesionale ale elevilor.

Cele trei module ale programului, la care au participat 2 grupe (24 de persoane), s-au desfășurat în perioada martie-iunie 2016 și s-au încheiat cu un follow-up. Dezvoltarea gândirii critice pentru formarea de competențe profesionale, ca idee de training, a reorganizat varianta clasică a modulului I LSDGC și i-a dat o nouă perspectivă.

În urma activităților de instruire, organizate în trei module, participanții vor avea rolul de persoane-resursă în instituțiile pe care le reprezintă, fiind abilitate să realizeze activități de formare continuă pentru colegi și să ofere, la necesitate, consultanță în vederea implementării metodologiei de dezvoltare a gândirii critice și formării competențelor profesionale.

Rima BEZEDE, coordonator de proiect

3. PARTENERIATE PENTRU CALITATEA ȘI RELEVANȚA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL TEHNIC ÎN DOMENIUL TIC DIN REPUBLICA MOLDOVA

Finanțator: Agenția Austriacă pentru Dezvoltare/ADA, din fondurile Cooperării Austriece pentru Dezvoltare/Austrian Development Cooperation/ADC și al Guvernului României

Perioada de implementare: Decembrie 2015-noiembrie 2018, aprilie-noiembrie 2016

Buget: 694 000 EUR

Scop: Dezvoltarea capacităților instituțiilor de învățământ profesional tehnic din Republica Moldova care oferă programe de instruire în domeniul TIC, contribuind, astfel, la ajustarea ofertei educaționale la necesitățile pieței muncii și la standardele aferente de calitate.

Partener-implementator: Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC/ATIC

Echipa de implementare:

Director de proiect: Rima BEZEDE

Coordonatori proiect CEPD: Oxana DRAGUȚA, Lilia NAHABA

Coordonator ATIC: Ana CHIRIȚA

Expert curriculum: Viorica GORAȘ-POSTICĂ

Expert TIC: Anatol GREMALSCHI

Contabil: Tatiana MAZILO

Instituțiile beneficiare:

1. Centrul de Excelență în IT
2. Colegiul Politehnic din Bălți
3. Colegiul Industrial-Pedagogic din Cahul
4. Școala profesională nr. 5 din Bălți
5. Școala profesională nr. 6 din Chișinău
6. Colegiul Financiar Bancar din Chișinău
7. Colegiul Microelectronic din Chișinău
8. Colegiul Politehnic din Chișinău
9. Școala profesională nr. 4 din Chișinău
10. Școala profesională nr. 9 din Chișinău
11. Școala profesională nr. 11 din Chișinău
12. Școala profesională din Cupcini, Edineț
13. Școala profesională din Râșcani
14. Școala profesională din Soroca
15. Școala profesională din Ungheni
16. Școala profesională din Nisporeni
17. Școala profesională din Criuleni
18. Școala profesională din Ștefan Vodă
19. Școala profesională din Florești

Activități și rezultate:

1. Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale (CEITI), care activează atât în calitate de instituție-resursă pentru cadrele didactice, cât și de furnizor de pregătire profesională atractivă pentru studenți, oferită în cooperare cu sectorul TIC.
2. Ofertele de formare ale instituțiilor de învățământ profesional tehnic care pregătesc muncitori și tehnicieni în domeniul TIC, conținuturi modernizate conform necesităților pieței muncii și aplicarea unor metode de predare avansate.
3. Informații despre cariera TIC în baza studiilor profesional tehnice puse la dispoziția publicului larg.
4. Standardele de bază, procedurile organizaționale și procesele de lucru ale Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional (ANACIP) dezvoltate în vederea realizării optime a misiunii publice de evaluare externă.

Pe parcursul anului 2016, au fost realizate un șir de activități, care au contribuit la atingerea parțială a rezultatelor scontate. Alte activități urmează să fie derulate în perioada 2017-2018.

Activități ce au contribuit la realizarea parțială a rezultatului nr. 1:

- Analiza necesităților din instituțiile beneficiare și din sectorul TIC efectuată;
- Programul de formare la subiectul *Management educațional* elaborat;
- Conceptul regulamentului și al planului de dezvoltare a *Departamentului de formare continuă* din cadrul Centrului de Excelență elaborat;
- Centrul de formare continuă și resurse educaționale dotat;
- Formarea formatorilor care vor activa în cadrul *Departamentului de formare continuă* al Centrului de Excelență realizată.

Activități ce au contribuit la realizarea parțială a rezultatului nr. 2:

- Două curricula noi elaborate (19 unități de curs/module);
- Instituirea unui Centru de Resurse modern în cadrul CEITI;
- Instruirea profesorilor și a personalului CEITI, precum și a celui din instituțiile arondate în cel puțin 5 domenii;
- Capacitățile studenților și profesorilor în domeniile relevante pentru companiile TIC dezvoltate;
- Program extins de stagiu pentru profesori și studenți în domeniul TIC, în vederea satisfacerii așteptărilor pieței muncii implementat.

Activități ce au contribuit la realizarea parțială a rezultatului nr. 3:

- Imaginea și atractivitatea CEITI și a instituțiilor arondate prin intermediul instrumentelor de comunicare și de marketing îmbunătățite;
- Târg anual de orientare în carieră, cu accent pe formarea competențelor profesionale, personale și sociale organizat;
- Tematica TIC în învățământul profesional tehnic inclusă pe agenda evenimentului anual Moldova TIC Summit, în scopul ridicării gradului de conștientizare de către publicul larg a ofertelor sectorului respectiv.

Activități ce au contribuit la realizarea parțială a rezultatului nr. 4:

- Metodologie de evaluare în vederea autorizării provizorii de funcționare și acreditării finale a învățământului superior și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic dezvoltată;
- Programele de formare a angajaților ANACIP și a experților evaluatori dezvoltate și implementate;
- Vizită de studiu la Agenția Română de Asigurare a Calității organizate.

Lilia NAHABA, coordonator de proiect

4. EDUCAȚIE PENTRU ANTIDISCRIMINARE DE GEN ȘI ȘANSE EGALE

Finanțator: Fundația Soros-Moldova

Perioada de implementare: Aprilie-noiembrie 2016

Buget: 24 600 dolari SUA

Scop: A contribui la procesul de optimizare a respectării și promovării nondiscriminării și principiului egalității de gen și oferirii de șanse egale în cadrul demersului didactic preuniversitar.

Obiective:

- Actualizarea curriculumului opțional preuniversitar *Educație pentru echitate de gen și șanse egale* și a materialelor didactice-suport pentru profesori și elevi în domeniu;
- Dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice din școli, în vederea promovării corecte, neeronate a principiilor nondiscriminării și educației de gen în cadrul predării acestui curs;
- Promovarea în contextul școlar preuniversitar a principiilor nondiscriminării de gen și oferirii de șanse egale.

Activități și rezultate:

1. Actualizarea curriculumului opțional preuniversitar EDUCAȚIE PENTRU ECHITATE DE GEN ȘI ȘANSE EGALE

În perioada aprilie-iunie, expertele Loretta HANDRABURA și Viorica GORAȘ-POSTICĂ au lucrat la actualizarea conținutului Auxiliarului didactic pentru profesori și elevi. Activitățile de învățare și conținuturile au fost racordate la noua variantă a curriculumului opțional preuniversitar *Educație pentru echitate de gen și șanse egale*. Au fost elaborate materiale didactice utile și relevante pentru activitatea practică la clasă, în baza nevoilor fetelor și băieților din Republica Moldova și a unor studii de caz recente. Au fost introduse concepte noi din perspectiva discriminării și anume: *discriminarea de gen, discriminarea directă, indirectă, pozitivă, hărțuirea, prejudecățile* etc. Cartea a fost editată în 1000 de exemplare și donată cadrelor didactice care au beneficiat de activitatea de formare, participanților mesei rotunde, cât și în cadrul altor activități organizate de centru. Instituțiile în care se predă ora opțională *Educație pentru echitate de gen și șanse egale* au beneficiat de cărți și pentru elevi, în funcție de numărul acestora.

2. Programe de formare pentru cadrele didactice

În perioada august-noiembrie 2016, a fost organizat Programul de formare a cadrelor didactice cu genericul *Diminuarea discriminării prin promovarea egalității de gen și a șanselor egale*. Beneficiarii acestui program au fost circa 80 de cadre didactice, inclusiv din regiunea transnistreană. Au fost formate 5 grupe de participanți. Scopul programului a constat în stimularea motivației cadrelor didactice și manageriale pentru combaterea discriminării prin promovarea echității de gen și oferirii de șanse egale în contextul valorilor democratice ale societății actuale.

Programul s-a desfășurat pe parcursul a 3 zile, în manieră interactivă, cu mediu pozitiv de învățare, cu implicarea totală a participanților și cu situații de învățare conectate la realitatea din actualul sistem de învățământ. Agenda a inclus aspectele-cheie din curriculum și auxiliarul didactic. Dintre factorii enunțați de cursanți, remarcăm: profesionalismul formatorilor; schimbul de experiență dintre cursanți; buna pregătire a formatorilor și carisma lor; suporturile pedagogice, management, competență; climatul psiho-afectiv adecvat; metodele diverse aplicate pe parcurs. În urma realizării programului de formare, menționăm schimbarea de percepție și atitudine față de gen și formele de discriminare la 90% din participanți/participante, grație înțelegerii importanței abordării integratoare a genului și argumentelor din toate sferile de socializare a individului.

De asemenea, a fost realizată și activitatea de follow-up, la care au fost prezentate rezultatele orelor demonstrative și a avut loc un schimb util de experiență.

3. *Masă rotundă*

Pe 24 noiembrie, Centrul Educațional PRO DIDACTICA a organizat o masă rotundă cu genericul *Educație de gen pentru prevenirea și combaterea discriminării*. Activitatea a avut drept scop diseminarea informației despre rezultatele proiectului cu același nume, cât și inițierea campaniei de advocacy pentru prevenirea și stoparea discriminării. La activitate au participat 35 de persoane, inclusiv Ala NIKITCENCO, Ministerul Educației; Marina BUNDUKI, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ana COREȚCHI, Fundația Soros-Moldova, profesori școlari și universitari, manageri, reprezentanți ai Direcțiilor Raionale și Municipale de Educație, Tineret și Sport, ai ONG-urilor care activează în domeniile aferente, dar și persoane care sunt motivate să se implice pe viitor. Participanții au menționat că schimbările în comportamentul și atitudinea multor elevi și al cadrelor didactice, părinți, factori de decizie etc. sunt vizibile, dar deștrădăcinarea stereotipurilor de mentalitate este dificilă, de aceea trebuie întreprinse eforturi la capitolul *educație*.

4. *Promovarea în contextul școlar preuniversitar a principiilor nondiscriminării de gen și a șanselor egale*

- Rubrică tematică în revista Didactica Pro...;
- Elaborarea și editarea posterului;
- Elaborarea și editarea flyerului Educația de gen ne poate oferi șanse egale.

Rezultate cantitative:

- un curriculum și un suport didactic actualizat și editat;
- circa 80 de cadre didactice formate;
- un program de formare cu 12 sesiuni (3 zile) x 5 grupe;
- 5 activități de follow-up și certificare;
- 2 experți-formatori implicați;
- conferința finală;
- un poster elaborat și editat.

Director de proiect: Lilia NAHABA

5. *DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE ÎN EDUCAȚIE: DE LA IDEI STRATEGICE LA ACȚIUNI DURABILE*

Finanțator:

Fundațiile pentru o Societate Deschisă, suport oferit prin intermediul Fundației Soros-Moldova

Perioada de implementare:

Februarie-iunie 2016

Buget: 19 500 dolari SUA

Scop: Crearea și asigurarea accesului la oportunități de dialog cu factorii de decizie, inclusiv din sistemul educațional, în vederea sensibilizării acestora cu privire la necesitatea aprobării și implementării calitative și operative a *Programului Național pentru Dezvoltarea Resurselor Umane în Educație*.

Obiective:

- Sporirea gradului de informare și mobilizare a opiniei publice în ceea ce privește atingerea obiectivelor și acțiunilor *Programului Național pentru Dezvoltarea Resurselor Umane în Educație*;
- Sensibilizarea factorilor de decizie, inclusiv din sistemul educațional, în vederea determinării acestora pentru aprobarea și implementarea calitativă a *Programului Național pentru Dezvoltarea Resurselor Umane în Educație*.

Activități și rezultate:

1. Organizarea a 3 ateliere pe domeniile Programului

În cadrul proiectului, au fost realizate 3 ateliere, la care au fost prezentate domeniilor *Programului Național pentru Dezvoltarea Resurselor Umane în Învățământul General din Republica Moldova 2016-2020*, obiectivele generale și specifice care vor asigura dezvoltarea angajaților din educație. Atelierele au avut loc în perioada martie-mai:

Florești – *Atragerea tinerilor cu vocație pedagogică în sistemul educațional*. Participanți: 36 de cadre didactice și manageriale, elevi.

Nisporeni – *Pregătirea resurselor umane în educație*. Participanți: 30 cadre didactice și manageriale.

Ștefan Vodă – *Menținerea cadrelor didactice performante în sistemul de învățământ*. Participanți: 30 de cadre didactice și manageriale, elevi, reprezentanți AP.

2. Emisiuni radio și TV

Au fost realizate 2 emisiuni radio: 1. *Politici de dezvoltare a resurselor umane în educație* și 2. *Pregătirea cadrelor didactice*.

La postul Publika TV (*Țara lui Dogaru*) a fost realizată o emisiune unde a fost prezentat *Programul Național*, dar și modalitățile de promovare a acestuia pentru aprobare și implementare.

Compania Agora (Interakt Media SRL) a realizat 3 reportaje video, care vizează cele 3 domenii de intervenție ale Programului: 1. *Atragerea tinerilor cu vocație pedagogică în sistemul educațional*; 2. *Pregătirea profesională performantă a cadrelor didactice și manageriale*; 3. *Menținerea cadrelor didactice performante în sistemul de învățământ*.

3. Prezentarea programului și a rezultatelor din proiect în revista „Didactica Pro...”

Activitățile și rezultatele proiectului au fost prezentate în revista de teorie și practică educațională *Didactica Pro...*, într-o rubrică tematică, în care au fost abordate subiecte de interes pentru actorii educaționali legate

de Programul Național pentru Dezvoltarea Resurselor Umane în Învățământul General din Republica Moldova 2016-2020.

4. Elaborarea, editarea și diseminarea broșurii DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE ÎN EDUCAȚIE: DE LA IDEI STRATEGICE LA ACȚIUNI DURABILE

Broșura include 2 părți componente: în prima parte este prezentat demersul proiectului, iar în partea a doua – Programul Național pentru Dezvoltarea Resurselor Umane în Învățământul General din Republica Moldova 2016-2020. Aceasta a fost editată în 1500 exemplare.

5. Organizarea unei mese rotunde

În cadrul mesei rotunde *Parteneriate durabile pentru dezvoltarea resurselor umane în educație*, realizată la 11 martie, cadre didactice și manageriale, formatori de opinie, analiști politici, reprezentanți ai Direcțiilor de Învățământ etc. au dezbătut ideile principale din Programul Național pentru Dezvoltarea Resurselor Umane în Învățământul General din Republica Moldova 2016-2020 din perspectiva efectelor imediate și a impactului pe termen lung. La activitate au participat 25 de persoane.

Prezentarea contextului internațional de către George PATAKI a lărgit orizonturile participanților cu privire la tendințele și orientările actuale în domeniul resurselor umane, dar și a atras atenția asupra problemelor comune care preocupă politicile de personal. S-a remarcat dorința de participare atât personală, cât și instituțională în rezolvarea problemelor pe care Programului Național își propune să le rezolve într-un interval de 5 ani. Moderatorii Iurie MELINTE, George PATAKI și Valeriu GORINCIOI au proiectat și desfășurat ateliere interesante și dinamice, menite să promoveze Programul în rândul participanților și să îi atragă într-un efort colectiv de conștientizare a importanței aprobării și implementării Programului, invitându-i, în același timp, la diseminarea informației și la sensibilizarea colegilor din instituțiile pe care le reprezintă.

6. Conferința națională

La Conferința Națională *Dezvoltarea resurselor umane în educație: de la idei strategice la acțiuni durabile*, au participat 42 de persoane, inclusiv Rima BEZEDE, președinte al Centrului Educațional PRO DIDACTICA; Nicolae GHENCIU, șef al Direcției Resurse Umane, Formare Continuă și Atestare a Ministerului Educației al Republicii Moldova; Ana COREȚCHI, director de programe educaționale, Fundația Soros-Moldova. Au fost prezentate și valorificate rezultatele, dar și concluziile, propunerile lansate în cadrul atelierelor și al mesei rotunde. La eveniment au participat și oaspeți de peste Prut, care au împărtășit experiența României în procesul de atragere, menținere și motivare a profesorilor în sistemul de învățământ. George PATAKI a prezentat experiența internațională în domeniu. În alocuțiunea sa, Octavian PATRAȘCU, formator național, inspector școlar IȘJ Galați, s-a referit la sistemul românesc de formare și motivare a cadrelor didactice. Au urmat dezbateri consistente, în cadrul cărora au fost propuse un șir de recomandări pentru aprobarea și realizarea *Programului*.

Director de proiect: Rima BEZEDE

Coordonator de proiect: Lilia NAHABA

Asistent logistică: Sergiu OLENCIUC

Contabil: Tatiana MAZILLO

6. CONTRIBUȚII LA PROFESIONALIZAREA PRACTICIENILOR ÎN EDUCAȚIA ADULȚILOR

Finanțator: DVV International Moldova

Perioada de implementare: Septembrie-decembrie 2016

Buget: 13 500 Euro

Scop: A contribui la creșterea capacităților și lărgirea comunității de formatori care activează sau intenționează să activeze în domeniul *educației nonformale a adulților* în Republica Moldova.

Obiective:

- A consolida capacitățile organizațiilor locale interesate de educația adulților din zonele de nord și sud ale Republicii Moldova;
- A implica comunitatea formatorilor cu experiență în educația adulților în abordarea problemelor de metodologie andragogică și dezvoltare curriculară pentru domeniul EA;
- A elabora materiale-suport pentru organizațiile locale interesate de educația adulților din Republica Moldova.

Activități și rezultate:

1. Stagii de formare a formatorilor locali pentru organizațiile din Sudul și Nordul Republicii Moldova

În perioada octombrie-decembrie, a avut loc programul *Formare de formatori în educația nonformală a adulților* cu participarea a circa 40 de persoane interesate de instruirea adulților, reprezentanți ai unor ONG-uri. Activitatea a cuprins 3 module tematice: *Principiile instruirii adulților*; *Planificarea activităților de educație nonformală*; *Strategii didactice*. Valorificând experiența participanților și a formatorilor, s-a reușit să se răspundă în mod adecvat așteptărilor enunțate. Activitățile au contribuit la creșterea capacităților persoanelor care activează sau intenționează să desfășoare activitate în domeniul educației nonformale a adulților în Republica Moldova. Ca rezultat, cursanții au căpătat următoarele competențe/abilități: viziune de ansamblu asupra specificul instruirii adulților; conștientizarea necesității ajustării procesului de predare-învățare la diferite stiluri de învățare; organizarea comunității de învățare; aplicarea tehnicilor de implicare activă a cursanților în procesul de învățare; proiectarea în linii generale a unui modul/a unor sesiuni de formare a adulților, prin raportarea activităților la cadrul ERRE; formularea obiectivelor pentru un modul/o

sesiune, în corespundere cu specificul instruirii și taxonomiile în uz; varierea strategiilor de debut al unui curs de formare (evocare), ajustat la specificul subiectului și al contingentului de cursanți; estimarea timpului necesar alocat pentru realizarea și prezentarea sarcinilor; evaluarea modalităților de colectare și transmitere a feedback-ului în activitățile cu adulții; aplicarea unor strategii didactice adecvate educației nonformale a adulților; responsabilizarea/motivarea cursanților vizavi de necesitatea actului de proiectare și desfășurare a unei activități de formare în baza strategiei adoptate.

2. Întrunire metodologică a formatorilor de formatori pentru discutarea conceptului de formare și a aspectelor de ordin strategic pentru anii următori

Proiectul a fost lansat și prezentat în cadrul *Întrunirii metodologice a formatorilor de formatori* pentru discutarea conceptului de formare și a aspectelor de ordin strategic pentru anii următori, la care au participat 15 persoane (14 femei și un bărbat). Participanții au fost familiarizați cu specificul activității DVV International Moldova; ei au manifestat deschidere pentru implicare în activitățile planificate. Au fost analizate atu-urile instruirii adulților, au fost abordate și analizate provocările ce ar putea apărea în legătură cu implicarea în proiectul dat.

3. Întrunire de bilanț

La 20 decembrie 2016, a avut loc întrunirea de bilanț la modulul de formare a formatorilor în educația adulților, organizat de CE PRO DIDACTICA în perioada octombrie-decembrie. În numele beneficiarilor DVV în Moldova, a vorbit Ina VUTCARIOV (AO *Viața Nouă*), prezentând rezultatele a 2 proiecte de educație a adulților în penitenciare. Sesiunea interactivă a pus în discuție *potențialul de care dispunem la moment și pe care îl putem valorifica în continuare în domeniul educației adulților, inclusiv prin colaborare cu DVV International și cu CE PRO DIDACTICA*, participanții opinând că este îmbucurător faptul că avem: resurse umane (formatori, psihologi); organizații, comunități cu potențial de implicare; echipamente și spații disponibile în organizații; experiență de activitate în proiecte; finanțatori; grupuri eterogene de beneficiari; idei valoroase de proiecte; voluntari disponibili; trend demografic. Al doilea aspect a ținut de *felul în care mai putem aplica cele învățate în modulele de formare de la CE PRO DIDACTICA*. Participanții au enunțat următoarele: *să le oferim o a doua șansă celor care au ieșit din sistem fără a absolvi; să creăm Asociația Națională în Educația Adulților (E.A.); să deschidem mai multe Centre de EA (locale, regionale); să adaptăm statutul și misiunea ONG-urilor în cheia EA; să avem necesități de consiliere juridică și de management financiar în crearea AO; să popularizăm intensiv și extensiv conceptul de EA; să realizăm formări în domeniul scrierii de proiecte pentru EA, marketing etc.; să creăm rețele, forumuri; să învățăm să devenim producători, nu doar consumatori de fonduri străine; să inițiem sărbătorirea Zilei EA în comunitățile noastre; să continuăm colaborarea prin crearea bazei de date și a întâlnirilor, cel puțin, anuale; să organizăm un Atelier național cu toți stakeholders (ME); să ne întâlnim mai des la mai multe activități comune*. Activitatea a fost utilă și consistentă, încurajând parteneriatul pe domeniile sugerate de participanți, mai ales că există mari deschideri de implicare și colaborare.

4. Elaborarea conceptului și a materialelor pentru GHIDUL DE PROIECTARE A ACTIVITĂȚILOR DE FORMARE ÎN EDUCAȚIA ADULȚILOR

O echipă de formatori cu experiență a fost implicată în elaborarea *Ghidului de proiectare a activităților de formare în educația adulților*. În acest sens, au fost realizate 2 ateliere pentru elaborarea conceptului și discutarea tematicilor/materialelor. Autorii ghidului: Rima BEZEDE, Tatiana CARTALEANU, Olga COSOVAN, Valentina CHICU, Viorica GORAȘ-POSTICĂ, Valentina OLARU, Liliana POSTAN, Daniela PĂDURE, Adela SCUTARU-GUȚU au venit cu subiecte concrete ce țin de educația adulților, curriculum, proiectarea trainingului/sesiunii, taxonomiile în activitățile de instruire, strategii, metode, tehnici, activități de spargere a gheții, jocuri de energizare în cadrul sesiunilor de formare, metode de dezvoltare a creativității la adulți, evaluarea în cadrul programelor de formare continuă etc. Ghidul a fost editat într-un tiraj de 1500 de exemplare.

Lilia NAHABA, coordonator de proiect

7. CULTURA BUNEI VECINĂȚĂȚI

Finanțator: *The Black Sea Trust for Regional Cooperation*. Un proiect al Fundației Germane Marshall

Perioadă de implementare: Aprilie 2016-mai 2017

Buget anual: 23 030 dolari SUA

Scop: Îmbunătățirea relațiilor dintre diferite regiuni ale Republicii Moldova, inclusiv cu regiunea transnistreană, și a educației interculturale, prin introducerea unei noi discipline opționale în clasele primare de cultură a bunei vecinătăți, în baza cooperării organizațiilor de stat cu societatea civilă din comunitățile multietnice.

Obiective:

- Inițierea procesului de dezvoltare comună și implementare a disciplinei opționale *Cultura bunei vecinătăți* în școlile din Republica Moldova, inclusiv din regiunea separatistă Transnistria, un proces care a permis deja ca mai mult de 2000 de copii din cele două părți să obțină noi abilități sociale de comunicare și cooperare interculturală;
- Elaborarea, evaluarea și introducerea unor metode inovative de predare-învățare cu un conținut și patrimoniu cultural divers, sporind, astfel, înțelegerea diversității culturale;
- Sporirea înțelegerii reciproce și a solidarității între zonele separate prin reuniuni și colaborări între organizații și instituții de învățământ din diferite țări și regiuni;
- Asigurarea sistemului educațional al Republicii Moldova, inclusiv cel din regiunea transnistreană, cu cunoștințe, abilități (instruiri) și instrumente (manuale școlare, ghiduri) pentru activități educaționale profesionale în vederea îmbunătățirii toleranței interculturale la nivelul învățământului preșcolar și primar.

Activități:

- **Elaborarea curriculumului *Cultura bunei vecinătăți***, în limbile română și rusă, de către grupurile de lucru în limbile română și rusă (autori: Alla NIKITCENKO, Daniela STATE; consultant: Elena TULBA).
- **Adaptarea și tipărirea Caietului elevului pentru clasa a III-a *Muncim, învățăm și ne odihnim împreună*** în limbile română și rusă, tiraj pentru ediția în l. română – 500 de exemplare, pentru ediția în l. rusă – 300 de exemplare; volumul – 90 de pagini. Curriculumul și Caietul au fost structurate în 24 de călătorii: cu următoarele tematici: *Ce înseamnă prieten, prietenie și dragoste; Prieten și inamic – colaborare eficientă, Comunicarea nonverbală. Gesturile și mimica. Dansul; Reprezentanții etniilor de lângă noi; Meșteșugurile*

tradiționale ale locuitorilor din Moldova; Clima și relieful Moldovei; Profesiștii din domeniul protecției mediului; Meseriile părinților noștri; Când și cum învață copiii să muncească; Ajutorul la vecini între diferite popoare; Jocurile strămoșilor noștri; Sărbătorile tradiționale ale poporului meu etc. Toate caietele au fost distribuite gratis în școlile-pilot. Deoarece în regiunea găgăuză mai multe școli au ales disciplina dată, am editat tiraj suplimentar.

- **Programul de formare a formatorilor** a avut loc la 22-23 august 2016, în calitate de formator fiind Anna MEDVEDEVA din Crimeea. Programul a inclus 8 sesiuni cu următoarele tematici: *Bazele conceptuale ale educației civice. Cursul „Cultura bunei vecinătăți”, în calitate de componentă a educației civice. Formarea culturii păcii; Cultura păcii ca bază pentru formarea competenței sociale a individului; Metoda proiectului și a portofoliilor. Aplicarea metodelor interactive la disciplina dată; Utilizarea tehnicilor pentru educarea stimei de sine la copii și a practicilor reflexive.*

- **Instruirea cadrelor didactice**, s-a desfășurat la Chișinău și Tiraspol, la 27-28 august 2016, cu formatorii Efimia MUSTEAȚĂ, Daniela STATE și Viorica GORAȘ-POSTICĂ. S-au desfășurat 8 sesiuni cu temele: *Cultura bunei vecinătăți în calitate de componentă a educației civice; Valorile democratice; Competența civică; Cultura păcii și a războiului; Metodologia interactivă de predare-învățare a CBV; Proiectul, Portofoliul; Parcurgerea analitică și interactivă a Curriculumului și a Caietului elevului.*

- **Pilotarea manualelor școlare în 30 de școli (clasa a III-a).** Pilotarea se desfășoară al treilea an consecutiv, pe tot teritoriul Republicii Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană. Inițiativa noastră a avut ca scop îmbunătățirea în continuare a relațiilor și instituirea păcii pe termen lung în Republica Moldova, inclusiv cu regiunile Transnistria și Găgăuzia, prin introducerea acestei discipline de educație interculturală. Implementarea calitativă a disciplinei date în aproximativ 30 de școli cu peste 2000 de copii în limbile de instruire română și rusă contribuie la consolidarea toleranței și a cooperării între diferite grupuri. Prin obiectivele proiectului, beneficiarii continuă procesul de dezvoltare comună, pentru a obține noi abilități sociale de comunicare și cooperare interculturală; pentru a introduce metode inovative de predare-învățare cu conținut și patrimoniu cultural divers, sporind astfel înțelegerea diversității culturale; înțelegerea reciprocă și solidaritatea între zonele separate.

- **Monitorizarea și evaluarea pilotării în școlile-pilot (clasa a III-a).** Întreg experimentul pedagogic a fost realizat în parteneriat cu Ministerul Educației al Republicii Moldova, în persoana consultantului principal Alla NIKITCENKO, cu implicarea Elenei TULBA de la Direcția Educație Comrat din UTAG. În procesul de monitorizare au fost vizitate clasele primare din următoarele instituții: LT M. Guboglo din Ceadâr-Lunga; LT Avdarma, raionul Comrat; LT I. Vazov din Taraclia; LT D. Cantemir din Bălți; LT L. Blaga din Bălți și LT Const. Popovici din Nihoreni, Râșcani. Per total, printre activitățile supervizate se numără: 12 lecții în clasele a III-a (336 de elevi); 4 lecții în clasele I (84 de elevi); 2 lecții în clasele a II-a (57 de elevi) și o activitate festivă, sărbătoarea *Obiceiurile noastre*, pentru 37 de elevi. În general, am constatat că pilotarea se realizează bine, cadrele didactice sunt suficient de pregătite, elevii fiind motivați și interesați să învețe în mod interactiv cultura bunei vecinătăți. Dintre toate instituțiile, apreciem în mod deosebit calitatea procesului educațional din LT M. Guboglo, LT L. Blaga și LT Const. Popovici. Unele probleme sesizate au ținut de faptul că în clasele a III-a, cu instruire în limba rusă, nu se ajung caiete pentru fiecare elev, cei care au ales obiectul anul acesta, în clasele I și a II-a fac copii xerox ale materialelor de lucru la ore, iar unele învățătoare nu aplică suficient interactivitatea ca strategii de învățare pentru sporirea interesului elevilor.

- Pregătirea Conferinței de bilanț din februarie 2017 s-a efectuat prin elaborarea programului acesteia, a listei invitațiilor și a expedierii unui mesaj către managerii și cadrele didactice din școlile-pilot.

Partenerii proiectului:

- Centrul de Inovații Educaționale și Programe Sociale din regiunea transnistreană, Tiraspol;
- Centrul de Integrare și Dezvoltare din Ucraina;
- Parteneriatul Global pentru Prevenirea Conflictelor Armate (GPPAC);
- Institutul pentru Pace și Arbitraj din Suedia.

Rezultate calitative:

- Finalizarea adaptării curriculumului și a manualului *Cultura bunei vecinătăți*, în limbile română și rusă, pentru elevii de clasa a III-a.

- Materiale școlare informative privind tradițiile și culturile diferite. Cel puțin patru grupuri culturale diferite/tradiții/limbi apar în fiecare manual școlar. Acestea sunt prezentate în mod pozitiv, iar copiii sunt atrași să participe la diverse expresii culturale.
- Manualele școlare tipărite și recomandări pentru 800 de copii și 30 de cadre didactice.
- Formarea a 30 de cadre didactice pe parcursul a 2 zile, în predarea-învățarea-evaluarea disciplinei opționale în manieră interactivă.
- Cursul școlar prezentat și aprobarea acestuia, începută cu succes, implicând aproximativ 700 de copii în clasa a III-a. Pilotarea pe parcursul unui an, în 30 de școli primare, acoperind mai multe zone/regiuni diferite, cu indici pozitivi de comportament și atitudini ale elevilor.
- Reuniuni sistematice între grupurile de lucru, ONG-uri implicate, cadre didactice și reprezentanți guvernamentali.
- Continuarea cooperării în următorul an școlar între grupurile de lucru prin intermediul reuniunilor și instruirilor comune.
- Decizia luată asupra continuării proiectului, atât din partea ONG-urilor, dar și a cadrelor didactice și a reprezentanților guvernului.

Rezultate cantitative:

- Sporirea cunoștințelor și a atitudinilor pozitive ale grupurilor culturale din vecinătate față de arte, limbi și tradiții printre circa 700 de copii în diferite zone ale Moldovei, inclusiv Transnistria și Autonomia Găgăuză;
- 12 formatori formați în baza programului actualizat *Cultura bunei vecinătăți* în clasa a III-a;
- 30 de cadrele didactice familiarizate și instruite pentru a utiliza metode interactive de predare a educației civice și interculturale;
- ONG-urile de pe ambele maluri ale Nistrului au participat la elaborarea curriculumului și au colaborat cu ministerele și instituțiile de învățământ;
- Informația și experiențele împărtășite între cadrele didactice și specialiștii în educație din diferite regiuni și țări;
- Reprezentanții din domeniul educației și participanții la proiect au găsit interese comune și au convenit asupra aprofundării și extinderii cooperării și înțelegerii reciproce;
- Materiale despre proiect promovate în revista *Didactica Pro...* și pe site-ul Centrului (în limbile română, rusă, engleză).

Durabilitate

Atât implementarea proiectului cu părțile implicate, precum și liniștea creată în promovarea disciplinei școlare au contribuit la sporirea nivelului de încredere reciprocă. Cursul școlar a oferit elevilor înțelegere și instrumente pentru a gestiona diferențele între comunitățile divizate, în mod eficient și constructiv. Prin activarea sensibilității culturale, comunicării interculturale și a valorilor pozitive la etapa incipientă, riscurile discordiei și conflictul în viitor vor fi reduse. Competențele formate vor consolida școlile locale, precum și tratamentul egal al diverselor minorități. Grație societății civile, se va edifica o comunitate responsabilă și democratică, care promovează și susține drepturile omului prin respectarea diferitelor culturi.

8. LECȚII EUROPENE

Finanțator:	Ministerul Afacerilor Externe al Lituaniei
Perioadă de implementare:	1 ianuarie-31 decembrie 2016
Buget anual administrat de CE PRO DIDACTICA:	5309 Euro
Scop:	A crea premise pentru dezvoltarea valorilor europene și recunoașterea proceselor de integrare europeană în Georgia și în Republica Moldova.
Parteneri:	Centrul de Didactici Moderne din Vilnius, Lituania; Centrul Școală-familie-societate din Tbilisi, Georgia

Grupuri-țintă:

Grupul 1 – elevi de 16-18 ani, pentru care este concepută disciplina *Educație pentru integrare europeană*. Elevii de această vârstă sunt interesați în mod activ de lumea din jurul lor, de alte culturi, sunt în măsură să explice și să înțeleagă unele dintre problemele politice, sociale și economice.

Grupul II – tineri de 18-29 ani, care reprezintă diferite organizații formale și nonformale pentru tineret. Acest grup a fost ales în funcție de disponibilitatea de a implica tineret activ, responsabil din punct de vedere civic, care educă membrii organizațiilor lor, pentru a le îmbunătăți și consolida.

Grupul III – profesori de liceu de la programele de formare, cu scopul de a învăța cum să folosească rezultatele proiectului (curricula și materialele) cu care lucrează cu copiii.

Obiective:

- Actualizarea și pilotarea disciplinei opționale *Educație pentru integrare europeană* pentru învățământul liceal;
- Elaborarea unui program și a unor materiale suplimentare pentru organizațiile de tineret;
- Dezvoltarea și pilotarea unui program de formare pentru profesori de implementare a disciplinei opționale *Integrare europeană pentru tine, tinere*.

Activități și rezultate cantitative:

- Un curriculum actualizat la disciplina opțională *Integrare europeană pentru tine, tinere*, recomandat pentru implementare de Ministerul Educației al Republicii Moldova.
- Un set de materiale didactice elaborate la disciplina opțională și disponibile on-line, pe adresa: <http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2017/01/Lec%C8%9Bii-Noi-la-Integrare-European%C4%83-pentru-tine.pdf>, la 9 lecții, cu materiale la Practicumul pentru elevi și Ghidul metodologic al profesorului, autoare: Rodica EȘANU și Eugenia NEGRU.
- Un set de materiale pentru organizațiile de tineret *Integrare europeană pentru tine, tinere*, disponibile în format electronic, pe adresa: <http://prodidactica.md/noutate-la-ce-pro-didactica-materiale-suport-pentru-organizatiile-de-tineret-integrare-europeana-pentru-tine-tinere>, autoare: Rodica EȘANU și Eugenia NEGRU.
- 12 profesori de gimnaziu și liceu formați și certificați în domeniul predării-învățării-evaluării disciplinei opționale *Integrare europeană pentru tine, tinere*.
- Un program de formare și certificare de 6 sesiuni organizat la CE PRO DIDACTICA, la 29 august 2016, formatoare: Eugenia NEGRU și Rodica EȘANU.
- 14 instituții în care s-a pilotat curriculumul și materialele-suport actualizate.
- 14 localități în care s-au inițiat programe de educație europeană, organizate în parteneriat cu școlile și cu organizațiile de tineret.

Rezultate calitative:

- Profesori, elevi de liceu și tineri care au fost ajutați, au înțeles și au recunoscut valoarea comunității statelor democratice pentru țara noastră.
- Actori educaționali sensibilizați vizavi de avantajele integrării europene ale țării și motivați să se implice în procesul de asociere la nivel local și național.
- Materiale educaționale actualizate și promovate la nivel național și internațional, în limbile română și engleză.
- Experițe educaționale avansate diseminate pentru colegii georgieni și lituanieni.

Viorica GORAȘ-POSTICĂ, coordonator de proiect

9. EDUCAȚIA DESCHISĂ ÎN MOLDOVA: AICI ȘI ACUM

Finanțator: Fundația *Institutului pentru o Societate Deschisă*, în cooperare cu *Programul de Sprijinire a Educației* al Fundațiilor pentru o Societate Deschisă

Perioadă de implementare: 1 ianuarie-15 septembrie 2016

Buget anual: 20 361 dolari SUA

Scop: A promova: (1) accesul publicului interesat (cadre didactice, cercetători etc.) la finanțare transparentă pentru crearea de RED; (2) conceptul de resurse educaționale deschise, prin conștientizare, susținere, inițiere de parteneriat, ceea ce poate duce la asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți.

Beneficiari: Elevi, cadre didactice, instituții, părinți, studenți, actori politici, instituții publice, ONG-uri etc.

Obiective:

- Introducerea conceptului RED pe agenda publică;
- Facilitarea creării unei coaliții RED în Republica Moldova;
- Inițierea campaniei de promovare a unor modificări în documentele reglatorii, importante pentru implementarea RED la nivel de politici publice.

Activitățile și rezultate:

- Elaborarea de baze de date RED și lansarea lor, inclusiv on-line. S-a creat și a devenit funcțională pagina <http://red.prodidactica.md/>. A fost elaborat și publicat pe site și în revista *Didactica Pro...* **Policy brief Educația deschisă în Moldova: aici și acum**, care conține o analiză rezumativă esențializată a documentelor de politici publice, inclusiv educaționale, din Republica Moldova, ce vizează direct sau indirect resursele educaționale deschise, așa încât să adunăm argumente privind necesitatea și utilitatea lor pentru diverși

actori educaționali, la etapa actuală. Autorii care au contribuit la realizarea lui sunt: Viorica GORAȘ-POSTICĂ, Valeriu GORINCIOI, Rima BEZEDE, Ovidiu VOICU (România).

- **Crearea unei coaliții RED funcționale în Republica Moldova**, identificarea părților interesate (*stakeholderilor*) în promovarea și implementarea RED și semnarea Memorandumului și a Acordurilor de parteneriate cu 13 instituții interesate, printre care se numără: Direcția e-transformare și informatizare, Ministerul Educației al Republicii Moldova; Institutul de Politici Publice; Agenția de Inovare și Transfer tehnologic AITT, AO IREX Novateca; Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informații și Instruire din Republica Moldova; Centrul Tehnologiei Informaționale și Comunicaționale în Educație; Departamentul Științe ale Educației, Universitatea de Stat din Moldova; Facultatea de Pedagogie, Universitatea Pedagogică *Ion Creangă*; AO Centrul Internațional de Studii și Oportunități Educaționale (ISCEO); AGIRo Moldova; LED Moldova.

- **Concursul celor mai bune resurse educaționale deschise**. Au participat peste 50 de cadre didactice, la etapa finală – 14 profesori, autori de materiale didactice digitale originale, inclusiv proiecte didactice, prezentări, bloguri și filme educaționale. Un juriu independent, format din experți în domeniu, a determinat finaliștii în baza unor criterii obiective. Lucrările câștigătoare au primit licență liberă, devenind resurse educaționale deschise, pentru fiecare persoană interesată să o adapteze în orice mod la necesitățile sale, fiind plasate pe adresa: <http://red.prodidactica.md/noutati-evenimente/resurse-red/red-nationale/>. De asemenea, învingători au beneficiat de premii bănești și donații impunătoare de carte pedagogică, elaborată și editată de CE PRO DIDACTICA.

- **Masa rotundă Resurse educaționale deschise în Moldova: aici și acum!** (26 aprilie 2016), agenda cuprinzând: prezentarea proiectului, discursul *Educația deschisă – context internațional, OER și învățământul preuniversitar*, prezentat de Ovidiu VOICU, Fundația pentru o Societate Deschisă, București, România; Experiența Poloniei în domeniul RED – Arcadie MALEAROVICI, Centrul de tehnologii informaționale de pe lângă ME; Resurse educaționale deschise: experiențe România: Open Access, învățământ universitar și cercetare – Nicolae CONSTANTINESCU, România; Comentarii și dezbateri pe marginea perspectivelor RED în Moldova, în contextul internațional de răspândire a acestora. La activitate au participat factori de decizie de la Ministerul Educației, membri ai Coaliției pentru *Resurse educaționale deschise* în Moldova (13 instituții de stat și neguvernamentale), reprezentanți ai Direcțiilor Generale Educație, Tineret și Sport, formatori ai Centrului, dar și profesori școlari și universitari interesați de problematica în cauză.

- **Conferința de bilanț a proiectului** (1 iulie 2016) a întrunit factori de decizie de la Ministerul Educației, membrii Coaliției pentru Resurse Educaționale Deschise în Moldova, formatori ai Centrului, dar și profesori școlari și universitari, finaliști ai Concursului RED. Experții din România, Ovidiu VOICU, directorul Departamentului de Politici Publice al Fundației pentru o Societate Deschisă din România, și Valentina PAVEL, Asociația pentru Tehnologie și Internet – ApTI din România; coordonatorul regional Piroška HUGYECZ, OSF–ESP, Budapesta, au prezentat experiența internațională și practica românească la capitolul dat. În cadrul conferinței s-au făcut bilanțurile proiectului *Educația deschisă în Moldova: aici și acum!*, derulat în perioada noiembrie 2015-iulie 2016, a fost dezbătută relevanța utilizării RED pentru diferiți actori educaționali și a fost lansat un site specializat în domeniu: <http://red.prodidactica.md/>.

- **Dezvoltarea practicilor utilizării și producerii RED în Republica Moldova**, cu scopul de a include RED în politicile educaționale existente și viitoare. *Educația deschisă*, inclusiv *accesul la resursele educaționale deschise* (RED), presupune acces deschis și egal la educație, resurse deschise, competențe digitale pentru

profesori și elevi, precum și transparență și integritate în școli. Conceptul de *resurse educaționale deschise* este unul dintre rezultatele evoluției firești a interacțiunii dintre cele două ramuri – educație și TIC. Conform definiției propuse de UNESCO în anul 2002, RED *sunt resurse educaționale care pot fi utilizate și reutilizate în mod liber, fără restricții tehnologice, juridice și costuri, de oricine*. Folosirea acestora în realizarea de programe publice constituie unul dintre principiile de bază ale bunei guvernări: ceea ce este produs pe bani publici ar trebui să fie disponibil publicului gratuit. Pagina creată se completează sistematic, inclusiv cu lucrări din alte proiecte implementate de Centru și se bucură de o mare popularitate printre cadrele didactice și manageriale, studenți etc.

Valeriu GORINCIOI, coordonator de proiect

IV. SERVICII DE FORMARE CONTINUĂ 2016

Centrul Educațional PRO DIDACTICA a oferit servicii de formare continuă în baza programului aprobat de Ministerul Educației al Republicii Moldova, prin ordinul nr. 822 din 13 august 2015 în domeniul învățământului pentru adulți și al instruirii prin cursuri, pentru formarea continuă și pregătirea metodică suplimentară a profesorilor, precum și în baza acordurilor de colaborare încheiate cu Ministerul Educației al Republicii Moldova. La finele cursurilor, au fost oferite certificate care confirmă absolvirea acestora și care pot fi folosite în procesul de atestare.

Echipa de formatori este alcătuită din angajați ai Centrului, experți-consultanți și profesori-formatori din diverse instituții de învățământ din Republica Moldova, care și-au perfecționat cunoștințele și abilitățile la numeroase centre de instruire din România, SUA, Franța, Canada, Marea Britanie, Belgia, Ungaria, Rusia, Germania, Austria ș.a.

Centrul dispune de un spațiu de cca 300 m², în zona centrală a orașului, și este dotat cu: sală de conferințe, alias bibliotecă, în care pot fi găsite peste șase mii de titluri de carte didactică și de referință pe domeniile: management general și educațional, pedagogie și didactică generală, didactica disciplinelor, psihologie.

În anul 2016, din pachetul de programe, au fost selectate modulele care au corespuns necesităților de formare ale profesorilor. Costul unei instruirii complexe a fost stabilit în funcție de condiții, acoperind, în primul rând cheltuielile de elaborare și de oferire a programelor de formare, materialele utilizate și o pauză cafea. Cu fiecare grup de cursanți a lucrat 1-2 formatori experimentați. Atât conținuturile, cât și durata cursurilor au fost fixate în baza doleanțelor și a necesității participanților.

Informațiile cu privire la alte activități, oferite gratis în proiecte sponsorizate de donatori, au fost plasate pe pagina Web a Centrului: www.prodidactica.md

Pe parcursul anului 2016, echipa de formatori a Centrului Educațional PRO DIDACTICA a răspuns necesităților de perfecționare ale cadrelor didactice și manageriale din mai multe instituții de învățământ, prestând o gamă variată de servicii:

- Colegiul de Construcții, Chișinău – *Formare de competențe prin strategii didactice interactive;*
- LT Liviu Damian, Râșcani – *Strategii didactice interactive; Evaluarea; Elaborarea PDȘ-ului;*
- Grădinița-școală nr. 226, Chișinău – *Actualizarea indicatorilor de calitate pentru managementul ședințelor;*
- Grădinița nr. 199, Chișinău – *Managementul educațional;*
- DGETS Soroca – *Managementul educațional;*
- DGETS Strășeni – *Incluziune. Concept și realizare;*
- LT I. Creangă, Cimișlia – *Elemente de intervenție psihologică în activitatea dirigintelui;*
- LT Răzeni, Ialoveni – *Psihopedagogie și didactica disciplinei;*
- LT Litterarum, Chișinău – *Psihopedagogie și didactica disciplinei;*
- DRÎTS Soroca – *Evaluare în bază de descriptorii;*
- Centrul de excelență în medicină și farmacie Raisa Pacalov, Chișinău – *Rezolvarea conflictelor;*
- Colegiul financiar bancar, Chișinău – *Metode de dezvoltare a gândirii critice;*
- LT E. Nicula, Mereni, Anenii Noi – *Evaluarea în baza standardelor educaționale;*
- LT N. Iorga, Chișinău – *Parteneriatul educațional;*
- Școala primară Mereni, Anenii Noi – *Psihopedagogie generală;*
- LT Floreni, Anenii Noi – *Formare de competențe prin strategii didactice interactive;*

În total, au fost certificate peste 600 de persoane.

Lilia NAHABA, coordonator de program

V. CLUBUL DE DEZBATERI EDUCAȚIONALE PAIDEIA

Pe parcursul anului 2016, în cadrul Clubului de dezbateri educaționale PAIDEIA, organizat în incinta CE PRO DIDACTICA, au fost realizate mai multe activități. Acestea au propus profesorilor subiecte variate și utile pentru optimizarea practicii de predare la clasă. Subiectele abordate au provocat discuții și dezbateri constructive, un schimb eficient de experiență.

Subiecte abordate:

- *Metoda „lucrului cu cartea” în lumina predării interactive;*
- *Prin mine trec inovațiile;*
- *Lider eficient – echipă de succes;*
- *Strategii ale elaborării proiectului instituțional de dezvoltare;*
- *Echiparea strategică – primul pas spre dezvoltarea cooperantă într-un colectiv integru;*
- *Resurse educaționale deschise – oportunități și provocări;*
- *Motivația elevilor;*
- *Dezvoltarea competențelor antreprenoriale prin intermediul proiectului de grup;*
- *Activitatea profesorului lider în cadrul comunităților de învățare;*
- *Clasa inversată și resurse accesibile pentru studiul limbii și literaturii române.*

Participanți: peste 150 de cadre didactice din diverse instituții de învățământ din republică

Lilia NAHABA, coordonator de program

VI. REVISTA DIDACTICA PRO...

Echipe redacțională: Mariana VATAMANU-CIOCANU, redactor-șef; Vitalie SCURTU, redactor; Nicolae SUSANU, design grafic, tehnoeditare.

Pe parcursul anului 2016, au apărut 6 numere ale revistei de teorie și practică educațională *DIDACTICA PRO...*, într-un tiraj de 800 de exemplare fiecare. Publicația a fost distribuită prin intermediul mai multor agenții (POȘTA MOLDOVEI, MOLDPRESA, MESAGERIA D&D, PRESS INFORM-CURIER), având cca 700 de abonați.

Nr. 1 (95) – ACCES LA EDUCAȚIE ȘI OPORTUNITĂȚI EGALE

- Înțelegerea împărtășită a calității – oportunitate pentru asigurarea calității
- De ce băieții au rezultate școlare mai slabe decât fetele?
- Contexte motivante de învățare pentru dezvoltarea cititorului competent
- Implementarea educației incluzive în instituțiile de învățământ preșcolar din Republica Moldova: provocări și soluții
- Acces la educație

Nr. 2 (96) – MANUALUL ȘCOLAR: NOI ABORDĂRI

- Reflecții pe marginea ideii de abordare creativă a manualului
- Oamenii invizibili ai școlii
- Portofoliul cursului opțional: între curriculum și manual
- Educația deschisă în Moldova: aici și acum
- Resursa umană în educație – încotro?
- Manualul școlar în fața unor noi provocări

Nr. 3 (97) – DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE

- Extinderea: între gândire critică și gândire
- Gândirea critică și competența de procesare a informației
- Activități interactive în formarea competenței de rezolvare a problemelor simple în clasa I
- O abordare critică a rolului Consiliului de Administrație în procesul de autoconducere a școlii
- Gândirea critică

Nr. 4 (98) – EDUCAȚIE PENTRU INTEGRARE EUROPEANĂ

- Educație pentru integrare europeană – un domeniu în educația adulților?
- Autosuficiența, obstacol în calea autoeducației
- Sensibilizare și expresie culturală în activitățile de învățare la geografie
- Educație pentru integrare europeană

Nr. 5 (99-100) – CALITATE ȘI RELEVANȚĂ ÎN EDUCAȚIE

- Un nou model de curriculum pentru o calitate superioară în educație
- Curriculumul cursului opțional: ancorarea în politicile educaționale
- Limba de instruire. Relevanța integrării informației științifice
- Rolul serviciilor de îngrijire alternativă în dezvoltarea deprinderilor de viață independentă la copiii rămași fără îngrijire părintească
- Modalități de stimulare și dezvoltare a creativității elevilor prin geografie
- Calitate și relevanță în educație

VII. BIBLIOTECA PRO DIDACTICA

SERVICII

Biblioteca a pus la dispoziția beneficiarilor – pentru lectură în sală și împrumut la domiciliu – cărți din diverse domenii (enciclopedii, dicționare, monografii etc.) în limbile română, rusă, engleză, franceză etc.; întreaga colecție a revistei *DIDACTICA PRO...* (2000-2016), colecția revistei *Tribuna învățământului* și a săptămânalului *Făclia*, a revistelor *Управление школой* și *Школьный психолог*.

Biblioteca PRO DIDACTICA. Noi apariții

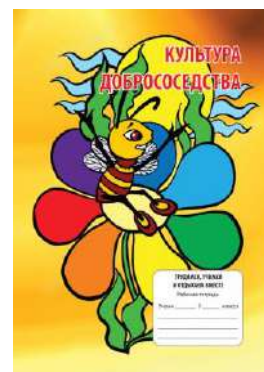
1. CULTURA BUNEI VECINĂȚĂȚI (Clasa a III-a)

În cadrul proiectului Cultura bunei vecinătăți, au fost editate caietele elevului pentru clasa a III-a în limbile română și rusă, cu genericul Muncim, învățăm și ne odihnim împreună. Toate caietele au fost donate în școlile-pilot, dar și în alte instituții, în care se învață disciplina respectivă, la alegerea elevilor, învățătorilor și părinților.

Caiet
(clasa a III-a Ro)

Caiet
(clasa a III-a Ru)

2. FORMARE DE COMPETENȚE PRIN STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE. Ediția a II-a, revizuită. (Tatiana CARTALEANU, Olga COSOVAN, Viorica GORAȘ-POSTICĂ, Sergiu LÎSENCO, Lia SCLIFOS)

Lucrarea de față, ca răspuns la solicitările numeroase ale cititorilor, constituie o clară descifrare a problemei formării competențelor la elevi prin intermediul metodelor interactive de predare-învățare-evaluare, fiind o actualizare necesară a strategiei de proiectare didactică în baza cadrului Evocare-Realizare a sensului-Reflecție, cu accentul pe importanța abordării sistemice a activității educaționale și un ghid practic de utilizare a metodelor interactive pentru dezvoltarea competențelor (de comunicare orală și scrisă, de lectură, de cercetare) la diverse discipline.

3. EDUCAȚIE PENTRU ECHITATE DE GEN ȘI ȘANSE EGALE (Loretta HANDRABURA, Viorica GORAȘ-POSTICĂ)

Asigurarea echității de gen și a egalității de șanse a devenit unul din dezideratele majore ale timpului, chiar dacă instituțiile principale de socializare a individului (familia, școala de toate nivelurile, mass-media etc.) vehiculează în continuare valori și principii tributare culturii patriarhale. Lucrarea promovează acest concept nou, în mare parte necunoscut în societatea noastră, impactul social al căruia este subapreciat. Pentru a aplica cu succes respectivul deziderat în societate, este foarte important să se promoveze integrarea lui eficientă în procesul de învățământ, prin aceasta asigurându-se implementarea unor politici educaționale de gen.

4. INTEGRARE EUROPEANĂ PENTRU TINE, TINERE (Viorica GORAȘ-POSTICĂ, Rodica EȘANU, Eugenia NEGRU)

Materialul suport pentru organizațiile de tineret încurajează tinerii să afle mai multe lucruri despre valorile Uniunii Europene, istoria și politicile acesteia, ajutându-i să înțeleagă și să recunoască importanța comunității țărilor democratice pentru fiecare în parte. Lucrarea propune opt scenarii interesante și originale ale unor activități destinate tinerilor pentru utilizare și adaptare contextuală, în speranța reanimării spiritului european și a aspirațiilor justificate și conștiente ale tineretului de alegere a vectorului european de dezvoltare a țării noastre.

5. ELABORAREA PLANULUI DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ A INSTITUȚIEI (Ghid metodologic)

Lucrare elaborată în cadrul proiectului *CONSEPT*, implementat cu suportul LED Moldova, se adresează îndeosebi echipelor manageriale și oferă repere teoretice sintetizate la fiecare componentă: *Misiunea; Viziunea; Sistematizarea și prezentarea informației despre instituție; Analiza factorilor interni și externi de influență; Identificarea și prioritizarea problemelor; Formularea obiectivelor strategice; Elaborarea planului de activități; Monitorizarea și evaluarea implementării PDS-ului*. Reperete teoretice sunt completate cu sugestii practice și metodologice referitoare la organizarea eficientă și rațională a procesului de elaborare pentru fiecare componentă a documentului strategic. Ghidul va motiva echipele manageriale să se implice conștient și responsabil în acest valoros act de elaborare a planului strategic, contribuind, astfel, la dezvoltarea durabilă a instituției, la asigurarea calității și eficienței procesului de pregătire profesională.

6. DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE ÎN EDUCAȚIE: DE LA IDEI STRATEGICE LA ACȚIUNI DURABILE

Una dintre problemele stringente cu care se confruntă sistemul educațional din Republica Moldova, ține de resursa umană, care, de fapt, constituie factorul-cheie în îmbunătățirea calității educației și unul din actorii principali în edificarea unei societăți democratice durabile. Publicația prezintă *Programul Național*, precum și demersul proiectului *Dezvoltarea resurselor umane în educație: de la idei strategice la acțiuni durabile* prin care s-a realizat un exercițiu de advocacy, având încredere că toți cei cărora le pasă de educație, de calitatea și conținutul actului didactic, de viitorul copiilor vor continua să influențeze, să mobilizeze, să schimbe...